

Ptero's boven Rotterdam

André Veldmeijer | honorair onderzoeksmedewerker, Natuurhistorisch Museum Rotterdam; veldmeijer@palarch.nl

Vijf pterosauriërs - vliegende reptielen uit de oertijd - dalen neer in het Natuurhistorisch Museum Rotterdam. Ze komen uit Londen waar ze deel uit maakten van de *Summer Science Exhibition* ter gelegenheid van het 350-jarige bestaan van de Britse Royal Society. De op ware grootte gemaakte modellen zijn van het grootste vliegende dier aller tijden, de *Quetzalcoatlus*. Ze hebben een spanwijdte van maar liefst tien meter en zijn staand net zo groot als een giraf. De modellen zijn gebouwd door paleontologen van de Universiteit van Portsmouth (Engeland), onder leiding van dr Dave Martill, dr Mark Witton en Bob Loveridge, met medewerking van studenten en collega-paleontologen uit de gehele wereld. Nooit eerder is er in ons land een tentoonstelling geweest waarin de pioniers van het luchtruim en hun reconstructies centraal stonden.

Modellen en echte fossielen

Behalve de vijf modellen, bevat de tentoonstelling ook 1:1 reconstructies van een 15-tal koppen van allerlei verschillende ptero's. Zeer bijzonder is een levensechte reconstructie van een *Anhangura* die samen geëxposeerd wordt met het originele fossiel waarop het model gebaseerd is. De

tentoonstelling zal gecombineerd worden met tal van andere echte fossielen van pterosauriërs uit verschillende Europese museumcollecties en met fraaie Ptero-modellen van Erwin Meerman.

Eerste vliegers

Pterosauriërs waren gedurende 150 miljoen jaar heer en meester over het luchtruim. Het waren de eerste gewervelde dieren die konden vliegen. Vijfenzestig miljoen jaar geleden stierven ze uit, tezamen met vele andere diersoorten. Dankzij de vondsten van fossiele resten en het onderzoek van paleontologen weten we steeds meer over deze fascinerende vliegende reptielen.

Uitgestorven

Pterosauriërs (letterlijk vertaald 'vleugel hagedis') ontstonden voor zover we weten laat in het Trias (ruim 200 miljoen jaar geleden). Aan het einde van het Krijt (ongeveer 65 miljoen jaar geleden) stierven ze uit, tegelijk met onder andere de dinosauriërs. Ze worden ook wel vliegende reptielen genoemd. Maar, net zoals de dinosauriërs, zijn ze slechts verre verwanten van de moderne reptielen. Toen de pterosauriërs uitstierven, waren er geen afstammelingen die deze massale extinctie overleefden.

Hierdoor kunnen we deze vliegende prehistorische dieren niet echt goed vergelijken met dieren van nu: pterosauriërs lijken op geen enkel dier dat we tegenwoordig kennen. Deze situatie verschilt van die van de dinosauriërs, die weliswaar ook uitstierven maar waarvan de afstammelingen nog steeds onder ons zijn: de vogels.

Gratis boekje

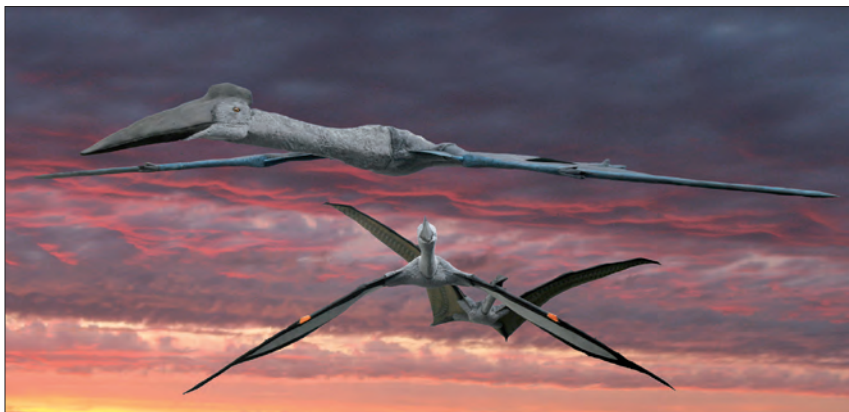
Omdat we pterosauriërs niet echt kunnen vergelijken met moderne dieren is het moeilijker deze prehistorische dieren te begrijpen dan andere uitgestorven dieren. Wel kunnen we naar de eveneens vliegende vogels kijken en daar wel vergelijkingen in vinden. Gelukkig worden er steeds nieuwe vondsten gedaan en is het onderzoek de laatste 25 jaar explosief toegenomen. De resultaten daarvan zijn in de tentoonstelling verwerkt. ◀

'PTERO'S BOVEN ROTTERDAM - vliegende reptielen uit de oertijd' duurt van 22 september 2010 t/m 6 maart 2011. Voor deze tentoonstelling geldt een toeslag van Euro 2,50 op de normale toegangsprijs.

Elke bezoeker van deze tentoonstelling krijgt het boekje 'Ptero's boven Rotterdam'.

▲ *Quetzalcoatlus* was staand net zo groot als een giraffe. (University of Portsmouth)

▲ *Quetzalcoatlus* had een spanwijdte van tien meter. (Adri 't Hooft)